

Prøve med selvvalgt problemstilling

Nedenfor kan du få ideer til, hvordan du alene eller i samarbejde med én eller to fra klassen kan arbejde, hvis du skal til prøve i historie.

Når det er afgjort, at din klasse skal til prøve i historie, skal du og dine klassekammerater hver især bestemme jer for, om I vil gå til prøve alene eller sammen med én eller to fra klassen. I må højst være tre elever, der går til prøve sammen.

Emner og temaer

Jeres lærer laver en liste over emner og temaer, som I kan komme til prøve i. Det er emner og temaer, som I har arbejdet med i 9. klasse. Listen kan også indeholde emner og temaer fra 8. klasse. I grupper eller individuelt trækker I lod mellem disse emner og temaer.

Valg af delemne

Vi kan forestille os, at eleverne Sofie og Mathias fra 9. klasse har besluttet sig for at arbejde sammen. De har trukket emnet *Israel og Palæstina*, som klassen arbejdede med i 9. klasse.

Da klassen arbejdede med emnet, var det især ud fra kapitlet "Israel og Palæstina – konflikten uden ende?" i historiegrundbogen *Historie 9* og de tilhørende opgaver på hjemmesiden <http://historie3-9.gyldendal.dk/>.

Sofie og Mathias skal nu indkredse og selv vælge et delemne inden for det overordnede emne *Israel og Palæstina*. De kan vælge et af de delemner, der er i bogen ("Staten Israel bliver til", "En upopulær nabo", "Israel i krig", "Oliekrisen", "De palæstinensiske flygtninge" og "Den besværlige fred"). De kan også selv formulere et delemne, der går på tværs af bogens delemner, eller finde på et helt nyt delemne. Det skal blot være knyttet til konflikten mellem Israel og Palæstina.

Sofie og Mathias og de andre elever i klassen kan få hjælp af deres lærer til at indkredse delemnet. Læreren foreslår, at eleverne begynder med en brainstorm over noget ved deres udtrukne emne, som de synes har været interessant, eller noget som de har undret sig over. Dette interessante

eller undrende kan de formulere som et spørgsmål, der kan bruges senere til at udarbejde en problemstilling.

Sofies og Mathias' valg

Under Sofies og Mathias' brainstorm kommer Sofie i tanke om, at klassen i forbindelse med arbejdet beskæftigede sig med samspejlet mellem årsager og konsekvenser. Det var interessant, synes hun. Så hun foreslår, at de vælger spørgsmålet:

"Var de arabiske landes forhøjelse af olieprisen i 1973 den vigtigste årsag til den økonomiske krise og den høje arbejdsløshed i Danmark i 1970'erne?"

Det går Mathias med til, selv om han hellere ville have haft noget om krig.

De taler med læreren om Sofies forslag. Læreren siger, at det er en rigtig god ide. De skal dog overveje, om det er for vanskeligt. Der findes flere artikler og andre kilder om årsager til krisen i 1970'erne, men de er ret svære at læse. Læreren siger også, at selv om der er en vis sammenhæng mellem oliekrisen i Danmark og konflikten i Mellemøsten, er delemnet og det tilhørende spørgsmål nok lidt i yderkanten af emnet, de har trukket.

Sofie og Mathias vælger i stedet et af de andre forslag, de har drøftet, nemlig de israelske bosættelser på Vestbredden. Bosættelserne begyndte, efter Israel besatte Vestbredden i 1967, og er fortsat til i dag.

Det er for lang en periode at arbejde med, når Mathias og Sofie og de andre elever har begrænset tid. Så delemnet må afgrænses. Efter en vejledning med deres lærer aftaler de at afgrænse delemnet til tiden efter 2003, hvor Israel opførte en betonmur, der adskilte israelske og palæstinensiske områder. Delemnet udvides ved at inddrage betonmuren. Den gjorde livet mere besværligt for mange palæstinensere og betød, at konflikten spidsede mere til.

Det næste skridt er, at Sofie og Mathias skal udarbejde en problemstilling i tilknytning til deres delemne.

I undervisningen har Sofie og Mathias lært, at en problemstilling består af *et sæt åbne spørgsmål*. At spørgsmålene udgør et ”sæt” betyder, at de hører sammen og understøtter hinanden. At et spørgsmål er ”åbent” betyder, at man ikke bare kan svare ”ja” eller ”nej” til det. Desuden skal der ikke spørges til rene fakta, fx ”Hvornår døde Christian 4.?”

Sofie og Mathias når frem til følgende problemstilling, som læreren godkender:

- Hvorfor har bosættelserne på Vestbredden og opførelsen af betonmuren gjort mange palæstinenseres dagligdag mere besværlig?
- Hvorfor er det svært for bosættere og palæstinensere at leve fredeligt side om side?
- Hvorfor accepterer den israelske regering bosættelserne på den besatte Vestbred?

Et sidste spørgsmål skal være perspektiverende. Sofie og Mathias beslutter sig for, at det skal fokusere på historiske scenarier ud fra kontrafaktiske spørgsmål: ”Hvad ville der være sket, hvis ...”. De vil bruge ”svarene” i deres produkt.

Kildesøgning

I arbejdet med delemnet skal Sofie og Mathias inddrage kilder. Dog højst fem. Kilderne skal bearbejdes og anvendes i besvarelsen af problemstillingen.

Der er både bøger, dokumentarfilm og avisartikler om emnet. For at belyse problemstillingen fra både palæstinensisk og israelsk side vælger de, at to af kilderne skal være henholdsvis fra den dansk-palæstinensiske venskabsforening og den dansk-israelske forening.

De beslutter sig for at få endnu en vejledning hos deres lærer for at få hendes råd angående kilder.

Produktet

Som en del af forberedelsen til prøven skal Sofie og Mathias fremstille et produkt. Det indgår ikke i sig selv i bedømmelsen, men de skal bruge det i besvarelsen af deres problemstilling.

Sofie og Mathias har en ide. De vil lave to korte nyhedsindslag på hver 2 minutter. De skal give mulige bud på to kontrafaktiske spørgsmål:

- Hvad nu, hvis Vestbredden blev en del af Israel, og palæstinenserne fik de samme rettigheder som israelerne?
- Hvad nu, hvis palæstinenserne fik deres egen stat på Vestbredden, hvor grænsen mellem Israel og Palæstina blev den fra 1967, og bosætterne fik samme rettigheder som palæstinenserne i den nye stat?

Når Sofie og Mathias har afleveret deres produkt, udarbejder læreren 2-3 uddybende spørgsmål til problemstillingen og deres produkt. Spørgsmålene kan fx handle om konfliktens historiske baggrund og sammenhængen mellem, hvad Sofie og Mathias fortæller i deres produkt.

Eleverne får først spørgsmålene ved prøvens begyndelse. De får dog forberedelsestid.

Forberedelsestid

- 25 minutter for én elev
- 40 minutter for tomandsgrupper
- 55 minutter for tremandsgrupper

Under forberedelsen har eleverne adgang til alle former for hjælpemidler, fx egne noter, opslagsværker og adgang til internettet. Eleverne må dog ikke kommunikere med andre ved hjælp af fx mail og sociale medier.

Eksaminationen

Prøven inklusive fastsættelse af karakteren varer:

- 25 minutter for én elev
- 40 minutter for tomandsgrupper
- 55 minutter for tremandsgrupper

Prøven foregår således:

- Eleverne besvarer deres problemstilling med inddragelse af deres produkt.
- Eleverne besvarer de lærerstillede spørgsmål.
- Herefter følger en mere åben samtale mellem elever og lærer om delemnet, problemstillingen og produktet.